

הגנה על אזרחים

ה-06 עד ה-12 בינואר 2010

הגדה המערבית

פעולות צבאיות המשפיעות על אזרחים; 21 פלסטינים נפצעו בידי הכוחות הישראליים

השבוע נפצעו 21 פלסטינים ברחבי הגדה המערבית בידי הכוחות הישראליים. נתון זה גבוה במעט מן הממוצע השבועי במהלך שנת 2009, העומד על 17 פצועים פלסטינים.

שבעה ממקרי הפגיעה השבוע, לרבות פציעתם של שני ילדים, התרחשו במהלך תקרית אחת שבה תקפו כוחות ישראליים פיסית קבוצת פלסטינים שרעו את עדר הכבשים שלהם בקרבת התנחלות חוות מעון, ליד הכפר א-טוואני (חברון); שניים משבעת הפצועים סבלו משאיפת גז מדמיע שירו החיילים אחרי שהתושבים התאספו בזירת האירוע. שבעה מקרי פגיעה נוספים התרחשו כתוצאה מהתנגשויות עם הכוחות הישראליים במהלך הפגנה שקטה נגד הרחבתה של התנחלות חלמיש באזור רמאללה (שמונה פצועים), ובהפגנות השבועיות נגד הגדר - בבילעין (שני פצועים) בנפת רמאללה, ובאל מעסרה (פצוע אחד) בנפת בית לחם.

שלושת מקרי הפגיעה הנותרים התרחשו בשלוש תקריות נפרדות ב"מחסומים מדלגים" (מחסומי פתע) בדרום הגדה המערבית, כשבין הפצועים גבר ונער בן 17 שנורו בתחמושת חיה; הראשון נורה אחרי שסירב לכאורה לעצור, והשני אחרי שהשליך לכאורה בקבוק תבערה על מחסום. מחסומים "מדלגים" גורמים לרוב לשיבושים חמורים יותר ממחסומי קבע, מאחר שהם בלתי צפויים ונהלי הבדיקה בהם גוזלים לעיתים הרבה יותר זמן. השבוע פרשו הכוחות הישראליים 95 מחסומים כאלה בכל רחבי הגדה המערבית, לעומת ממוצע שבועי של 65 מחסומי פתע במהלך שנת 2009.

בארבע הזדמנויות נפרדות במהלך השבוע השליכו פלסטינים אבנים על כוחות ישראליים במחסום קלנדייה, הכניסה הראשית מבעד לגדר ומצפון אל תוך ירושלים המזרחית. לא דווח אמנם על פצועים, אך אחת התקריות הביאה לסגירת המחסום למשך עשר שעות (משמונה בערב ועד שש בבוקר).

כוחות ישראליים ניהלו מאה מבצעי חיפוש בתוך כפרים פלסטיניים. מרבית החיפושים (69) התנהלו בחלקה הצפוני של הגדה המערבית, נתון זה לממוצע השבועי בשנת 2009. באחד המבצעים פשטו כוחות הצבא על מרכז העיר רמאללה (בשטח A, שמבחינה ביטחונית הוא באחריות פלסטינית), ערכו חיפוש בדירה שבה מתגוררים נתינים זרים ועצרו נתינה צ'כית, לכאורה משום שתוקף האשרה שלה פג; האישה גורשה מאוחר יותר.

ירידה משמעותית בתקריות במעורבות מתנחלים

השבוע ניכרה ירידה משמעותית במספר התקריות במעורבות מתנחלים שהשפיעו על פלסטינים (שש), בהשוואה לשבוע הקודם (11). התקריות הללו הביאו למקרה פגיעה אחד. במהלך השבוע תועדו עשר תקריות נוספות שהשפיעו על מתנחלים, ואשר הביאו לפציעתו של מתנחל אחד.

ב-6 בינואר, קבוצת מתנחלים ממאחז חוות גלעד (שכם) תקפה פיסית ופצעה אדם בן 70 שעבד בחווה שלו, בקרבת המאחז. בתקרית אחרת הציקו מתנחלים לקבוצת חקלאים פלסטינים שעבדו את אדמתם בוואדי אבו ריש (חברון), וגרמו לחקלאים לעזוב את אדמתם; השבוע הצהירו הכוחות הישראליים את העמק ל"שטח צבאי סגור". בנוסף, השבוע עקרו מתנחלים מהתנחלות חלמיש (רמאללה) כ-200 עצי זית, שנמצאו ליד ההתנחלות והיו רכושם של חקלאים מן הכפרים א-נבי סאלח. ודיר ניד'אם (רמאללה). תקרית זו התרחשה בעקבות ההפגנה שנזכרה לעיל, אשר התקיימה קודם לכן במחאה נגד הרחבת ההתנחלות. במהלך אותה הפגנה סקלו מתנחלים את המפגינים הפלסטינים באבנים, בנוכחות חיילים ישראלים שלא עשו דבר להגן על הפלסטינים מסקילה בידי המתנחלים.

היעדר אכיפת חוק מספקת נגד מתנחלים ישראלים אלימים ממשיך לעורר דאגה. אמצעי התקשורת הישראליים דיווחו שמשטרת ישראל החליטה לסגור, בשל "היעדר ראיות", את תיק החקירה העיקרי בנושא מתקפה שיזמו מתנחלים ישראלים בספטמבר 2008. בתקרית זו, שהתרחשה בעקבות דקירתו של ילד ישראלי בידי פלסטיני בהתנחלות יצהר, צעדו עשרות מתנחלים אל תוך הכפר הסמוך, עסירה אל-קיבליה (שכם), הציתו בתים, ניפצו חלונות, חתכו צינורות מים והרסו גינות בתים. ראש ממשלת ישראל לשעבר, אהוד אולמרט, כינה את התקיפה "פוגרום".

בנוסף התרחשו בשבוע זה עשר תקריות נפרדות במעורבות פלסטינים, שהשליכו אבנים על כלי רכב ישראלים, שנסעו בכבישי הגדה המערבית ליד כפרים פלסטיניים באזורי רמאללה, שכם וחברון. אחת התקריות הללו הביאה לפציעתה של ילדה ישראלית. בשש מן התקריות ניזוקו כלי רכב.

קהילה פלסטינית נעקרה בכפייה בעקבות הריסה המונית

ב-10 בינואר הרסו כוחות ישראליים את בתיהם של 100 פלסטינים, לרבות 34 ילדים, בקהילת ח'רבת טאנא (שכם) שבבקעת הירדן. ההריסה כללה 16 מבני מגורים, את בית-הספר בכפר, 12 מכלאות לבעלי-חיים, שני מטבחים ומבנה שירותים. בנוסף על כך אולצו תושבי הקהילה עצמם להרוס במו ידיהם שלוש אוהלי מגורים. האוכלוסייה המושפעת מכך מתגוררת כרגע באוהלים שהקימה במקום. האנשים קיבלו סיוע חירום, אבל יזקקו לעזרה נוספת על מנת לקבל מענה לצרכיהם הבסיסיים, לרבות חינוך חלופי לילדיהם. ח'רבת טאנא הינה קהילת רועים וחקלאים החיים זה עשרות שנים באזור, אשר מאז שלהי שנות השמונים הוכרז על ידי הצבא הישראלי ל"שטח צבאי סגור" לצורך אימונים צבאיים ("שטח אש"). עוד קודם לכן, ביולי 2005, נעקרה בכפייה כמעט כל הקהילה כתוצאה מהריסות בתים, אך אז בנו התושבים מחדש את בתיהם. בשבוע שעבר קיבלה קהילה אחרת באותו אזור (ליפג'ים, מזרחית לתל אל ח'שבה) צווי פינוי נגד שלושה מבנים, שבעקבותיהם מצויים 29 בני אדם, ביניהם 23 ילדים, בסכנת עקירה בכפייה.

יותר מ-80 אחוזים מן ההריסות בשטח C בשנת 2009 התרחשו בשטחים שהוכרזו ל"שטחי אש". רבים מהאזורים הללו, המהווים כ-18 אחוזים מן הגדה המערבית, "סגורים" כבר שנים אחדות, אף שתושבים רבים מדווחים כי מעולם לא ראו את הצבא הישראלי מתאמן בקרבתם.¹ רבות מהקהילות המתגוררות בשטחים אלה נמצאות שם עוד קודם ל-1967 ולהכרזתם כשטחים סגורים. קהילות אלו הן מן העניות ביותר בגדה המערבית, והן נשענות למחייתן על חקלאות ומרעה בקנה מידה זעיר.

רצועת עזה

הסלמה חמורה: שבעה פלסטינים נהרגו ושלושה נפצעו במספר תקיפות אוויריות

השבוע היה הקטלני ביותר שתועד ברצועת עזה מאז השבוע שלאחר הפסקת האש מן ה-18 בינואר 2009, שחתם את מתקפת "עופרת יצוקה" הישראלית. בסדרת תקיפות אוויריות שהתקיימו במהלך השבוע הרגו כוחות ישראליים שבעה פלסטינים, לרבות שלושה אזרחים. התקיפות הללו באו בתגובה על עלייה במספר

פצצות המרגמה והרקטות שנורו על ידי פלגים פלסטיניים מתוך רצועת עזה אל דרום ישראל; לא דווח על פציעות או נזק לרכוש. מאז הפסקת האש נהרגו בסך הכול, בהקשר הסכסוך הישראלי-פלסטיני בעזה

¹ ביתר שטח C שבגדה המערבית תקפות הגבלות שונות אחרות על בנייה ונוכחות פלסטיניות. ראו המשרד לתיאום עניינים הומניטריים (OCHA), הגבלת מרחב: משטר התכנון והבנייה שישראל מיישמת בשטח C של הגדה המערבית, דצמבר 2009.

ובחלקה הדרומי של ישראל, 84 פלסטינים, לרבות לפחות 27 אזרחים, וישראלי אחד (חייל), ונפצעו 160 פלסטינים ושבעה ישראלים.²

ב-8 בינואר, תקפו כוחות אוויריים ישראליים והפציצו מנהרות מתחת לגבול מצרים-עזה, הרגו שלושה פלסטינים, ביניהם נער בן 15, ופצעו שניים אחרים. פלסטיני נוסף נפצע בתקרית תקיפה אווירית נוספת על מנהרות. בשתי תקריות נוספות, ב-6 וב-10 בינואר, תקפו כלי טיס ישראליים והרגו ארבעה חמושים פלסטינים, ששלושה מהם נהרגו בתקיפה אחת. במהלך השבוע התבצעו חמש תקיפות אוויריות נוספות, בלא הרוגים. בנוסף, בחמש הזדמנויות נפרדות בשבוע זה חדרו כוחות ישראליים למרחק כמה מאות מטרים אל תוך עזה וניהלו מבצעי פילוס קרקע.

ב-7 בינואר פיזר חיל האוויר הישראלי עלונים בשטחים שליד גדר הגבול, בהם הזהיר את התושבים לשמור על מרחק של 300 מטרים לפחות מן הגבול עם ישראל, ולהימנע משיתוף פעולה עם "מבריחים" במנהרות שמתחת לגבול עזה-מצרים. האיסור על הגישה ל"אזור החיץ" הורחב ל-300 מטרים, לעומת 150 מטרים בעבר, במאי 2009; למעשה, כוחות ישראליים פתחו מעת לעת ביריות "אזהרה" על אנשים שנמצאו במרחק של עד 1,000 מטרים מן הגבול. איסור מקביל חל על שטחים ימיים במרחק העולה על שלושה מיילים ימיים מן החוף, אף שלעיתים קרובות המרחק למעשה קטן יותר. השבוע, בתשע תקריות נפרדות, פתחו כוחות של חיל הים הישראלי ביריות "אזהרה" על סירות דיג פלסטיניות לאורך חופי עזה, ואילצו אותן לחזור לחוף.

כמו כן בשבוע זה דיווח המרכז הפלסטיני לזכויות אדם כי ב-6 וב-9 בינואר הפעילו אלמונים מטעני נפץ בבית מרקחת ובשני בתי-קפה בעיר עזה; איש לא נפגע, אבל דווח על נזק לרכוש.

שני פלסטינים נהרגים בהתמוטטות מנהרה

בתקופה המדווחת מתו שני פלסטינים בשתי תקריות נפרדות, כשמנהרה העוברת מתחת לגבול עזה-מצרים התמוטטה בעת שעבדו בתוכה. חרף הסיכון הגבוה – מאז סופה של מתקפת "עופרת יצוקה" מתו במנהרות לפחות 70 בני אדם ו-123 נוספים נפצעו – אוכלוסיית רצועת עזה תלויה במנהרות הרעועות הללו להשגת סחורות שבשל המצור הישראלי על עזה לא ניתן להשיג בדרכים אחרות. דיווחים בתקשורת על העבודות שמצרים מבצעת לאורך הגבול עם עזה, שמטרתן לשים קץ לפעילות המנהרות, עוררו חששות ביחס לירידה אפשרית באספקת סחורות לעזה, כמו גם מחאות בקרב האוכלוסייה (ראו להלן).

עימותים בגבול עזה-מצרים

מאות מפגינים פלסטינים, שמחו על כך שמצרים מעכבת מתן אישור כניסה לעזה לשיירת סיוע ("ויהו פלסטינה"), וכן על התוכניות המצריות לבנות את מה שאמצעי התקשורת מכנים "חומת פלדה תת-קרקעית", התנגשו ב-6 בינואר עם כוחות מצריים בגבול עזה-מצרים. כתוצאה מכך נורה למוות חייל מצרי ו-13 פלסטינים נפצעו, לרבות שישה שספגו פצעי ירי. השיירה נכנסה בסופו של דבר באותו יום, והביאה מזון ואספקה רפואית. ברם, בתגובה על העימותים החילה מצרים מנגנון חדש, שבמסגרתו יתואמו שיירות סיוע עתידיות לעזה אך ורק באמצעות הסהר האדום המצרי.

אלפים יצאו את עזה דרך מעבר רפיח

לדברי משרד הפנים הפלסטיני בעזה, פתיחתו של מעבר רפיח בסוף השבוע שעבר נמשכה בסך הכול ארבעה ימים, מן ה-3 עד ה-6 בינואר, ובאופן יוצא מן הכלל אפשרה ל-4,701 בני אדם, ביניהם מאות חולים

ומלוויהם, לצאת את רצועת עזה. בין מי שהצליחו לחצות את הגבול היו כ-481 סטודנטים שהתקבלו לאוניברסיטאות בחו"ל; עקב כך נותרו 319 סטודנטים במצב דומה, הממתינים עדיין לצאת את עזה. מעבר

² הנתון המצטבר של הנפגעים הפלסטיניים מאז ה-18 בינואר 2009, אשר דווח בגיליונות קודמים של הדוחות השבועיים, היה שגוי הואיל וכלל כמה בני אדם שנמצאו מתים אחרי הפסקת האש, אף שלמעשה נהרגו לפני מועד זה.

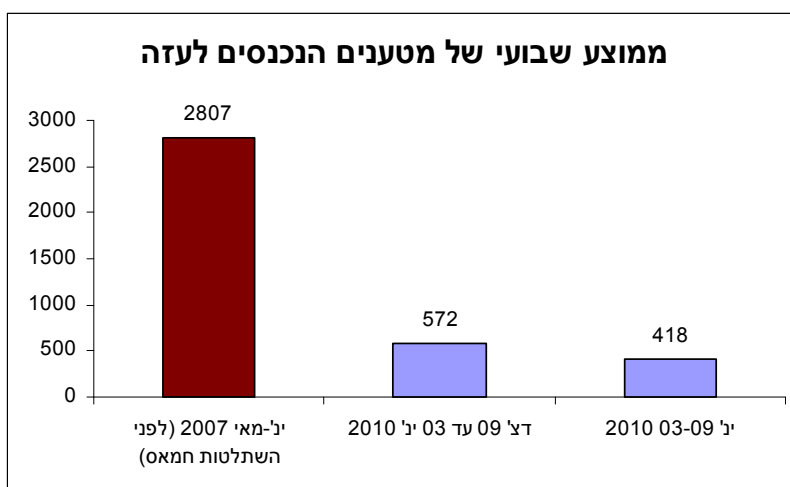
רפיח היה סגור רשמית מאז יוני 2007, והוא נפתח מעת לעת ליציאתם של מקרים הומניטריים המצוידים בהיתרים; לפני סגירתו עברו במעבר הגבול מדי יום, בששת החודשים הראשונים של 2006, 650 איש בממוצע.

מספר הנפטרים מנגיף השפעת A (H1N1) בעזה מגיע ל-19

במהלך התקופה המדווחת, מספר הנפטרים מנגיף השפעת A (H1N1) מאז פרוץ המחלה ברצועת עזה, ב-5 בדצמבר 2009, הגיע ל-19. מן ה-12 בינואר ואילך אישרו משרד הבריאות בעזה וארגון הבריאות העולמי עוד 213 מקרים החשודים כנגועים ב-H1N1 ברצועת עזה, מהם מקבלים כרגע 40 טיפול ו-173 החלימו. ארגון הבריאות העולמי מסר כי משרד הבריאות בעזה קיבל 50,000 מנות חיסון H1N1 – חלקן מהמשרד המקביל לו ברמאללה (38,000) וחלקן מערב הסעודית (12,000), וכי 3,000 מנות נוספות התקבלו על ידי סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (אונר"א).

הממוצע השבועי של מטענים מיובאים נותר מתחת לדרוש לצורכי האוכלוסייה

במהלך התקופה המדווחת נכנסו אל תוך עזה בסך הכול 418 מטעני סחורות, ירידה של 27 אחוזים בהשוואה למספר המטענים שנכנסו בשבוע הקודם (572). הסיבה לירידה זו הייתה בעיקר סגירתו של מעבר כרם שלום ליום אחד (ה-7 בינואר), אחרי שמספר טילים, שעל פי המדווח נורו על ידי קבוצות חמושים פלסטינים, נחתו בקרבתו; למעט רצועת המסוע במעבר קרני, כרם שלום הוא המעבר היחיד שנותר עדיין פעיל אחרי שישראל סגרה את מעבר נחל עוז, בתחילת 2010. הנתון של השבוע הנוכחי מהווה רק 15 אחוזים מהממוצע השבועי המקביל בחמשת השבועות הראשונים של 2007 (2,807 מטענים), לפני השתלטות החמאס.

בדומה לשבועות קודמים, גם השבוע היו מרבית הסחורות המיובאות מוצרי מזון והיגיינה - 340.5 מטענים, או 81 אחוזים מסך היבוא הכולל. 19 האחוזים הנותרים כללו מספר מוגבל של מטענים שהכילו חומרים חקלאיים, אספקה רפואית, מוצרי צריכה שאינם מזון, מכשירי חשמל, חצץ למפעל הטיפול במי שופכין בצפון

עזה, וזכוכית. עד עתה קיבלה עזה 20 מטענים של זכוכית, אחרי שב-29 בדצמבר הסירה ישראל את האיסור על יבוא זכוכית, שהיה בתוקף מאז הטלת המצור ביוני 2007. כניסתן של סחורות חיוניות חשובות אחרות, כולל חומרים לשיקום, לרבות בטון, חלפים למיזמי מים ותברואה, חומרי חשמל אחרים, ציוד טכנולוגיית מידע וכלי רכב, עדיין מוגבלת לכמויות מצומצמות, או שהיא אסורה לחלוטין.

במהלך התקופה המדווחת יצאו את עזה משלוחים מוגבלים של פרחי ציפורן ותותים: בסך הכול הורשו לצאת את עזה תשעה מטענים, שכללו 241,000 פרחי ציפורן (שני מטענים) ו-11.5 טונות של תותים (שבעה מטענים). מה-10 בדצמבר 2009 ועד ה-9 בינואר 2010 יצאו את עזה 15 מטענים, שהכילו פרחים (שמונה מטענים) ותותים (שבעה).

עדכון דלק (03-09 בינואר 2010)

צינורות הדלק הממוקמים במעבר כרם שלום פעלו בתקופה המדווחת במשך ארבעה ימים, בעוד שמעבר נחל עוז היה סגור רשמית מאז תחילת השנה. נרשמה ירידה משוערת של כ-25 אחוזים בכמויות הכוללות של גז לבישול שנכנסו בתקופה המדווחת (424 טונות) לעומת השבוע הקודם (564 טונות). כמו כן, על פי הערכתה של התאחדות בעלי תחנות הדלק, כמות זו של גז לבישול מהווה פחות משליש מהצרכים השבועיים. כתוצאה מן המחסור המתמשך בגז לבישול, יושמה בכל רצועת עזה מאז נובמבר 2009 תוכנית קיצוב לגז, שבמסגרתה מחולקות כמויות הגז הזמינות בתאגיד הנפט הכללי הפלסטיני למאפיות ולבתי חולים, הזוכים לקדימות.

כמות הדלק תעשייתי להפעלת תחנת החשמל של עזה, שנכנסה השבוע, הייתה גדולה פי חמישה מהכמות שנכנסה לעזה בשבוע שעבר (2.01 מיליוני ליטרים לעומת 0.4 מיליוני ליטרים); זו כמעט הכמות המלאה של דלק תעשייתי שהרשויות הישראליות מתירות להכניס לעזה מדי שבוע. דרך מעבר כרם שלום לא נכנסו אל עזה מטעני דלק מסחרי או דיזל כלשהם. דלק ודיזל מצריים, המועברים מבעד למנהרות שמתחת לגבול עזה-מצרים, עדיין זמינים בשוק הפתוח – מדי יום מועברים אל תוך עזה כמעט 100,000 ליטרים של דיזל ו-100,000 ליטרים של דלק.

הנוסח המחייב הוא המקור בשפה האנגלית אותו ניתן לקרוא באתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_weekly_report_2010_01_14_english.pdf